

Råd, nemnder m.v.	Møtested	Møtedato
Kirkerådet	Oslo	02.-04.03.2003
Mellomkirkelig råd	Oslo	02.-04.03.2003
Samisk kirkeråd	Hamarøy	24.-25.02.2003

Saksbehandler: Jan-Oluf Skonnord

Saksdokumenter: - Notat av 21. oktober 2002 Budsjettjul for kirkebudsjettet - saksgang og instanser

Sak nr. **MKR 19/03: SAKSBEHANDLINGSRUTINER VED BEHANDLING AV BUDSJETT/BUDSJETTJUL**

SKR 05/03: SAKSBEHANDLINGSRUTINER VED BEHANDLING AV BUDSJETT/BUDSJETTJUL

KR 10/03: SAKSBEHANDLINGSRUTINER VED BEHANDLING AV BUDSJETT/BUDSJETTJUL

Bakgrunn

Prosessen for å fremme forslag til budsjett for kirkelig sektor er komplisert, og det er mange instanser inne som fremmer forslag for sine områder. Kirkerådet og Kirkemøtet har et helhetlig ansvar for at kirkens interesser ivaretas. Kirkemøtet har frem til nå i vesentlig grad behandlet fremlagt budsjettforslag fra Regjeringen, men på et tidspunkt på høsten da påvirkningsmuligheten er liten. I tillegg har Kirkemøtet gitt noen overordnede føringer for det påfølgende budsjettåret som ligger til grunn for Kirkerådets forslag til budsjett som administrasjonen sender inn til departementet i begynnelsen av mars året etter Kirkemøtet.

Kirkerådet har behandlet fordelingen av inneværende års budsjett, men har ikke behandlet forslaget til budsjett for det påfølgende budsjettår.

Bispedømmerådene har fremmet budsjettforslag for sine bispedømmer til Kultur- og kirke departementet, og for de fleste av bispedømmene er forslagene i vesentlig grad knyttet til virksomheten ved bispedømmekontorene, mens føringer som er gitt fra Kirkemøtet i liten grad er ivarettatt.

Det er derfor behov for å få til en mer samordnet budsjettprosess hvor bispedømmene kommer mer aktivt inn i den forberedende prosessen, og at bispedømmene mer aktivt følger opp de føringer som blir gitt av Kirkemøtet. Dagens rutiner ble drøftet med stiftsdirektørene i møte i mai i fjor, hvor det ble vedtatt å sette ned en arbeidsgruppe med mandat å fremme et forslag til en ny budsjettprosess. Arbeidsgruppen fremla sitt forslag til saksbehandlingsrutiner i oktober, se vedlagt notat av 21. oktober 2002. Stiftsdirektørene sluttet seg til notatet etter drøftinger i møte i oktober 2002.

Saken sendes etter Kirkerådets behandling også til Bispemøtet og bispedømmerådene for behandling.

Saksfremlegg

Målsettingen med en mer samordnet budsjettprosess er:

- samordning av prosessen i henhold til de ulike faser og mange aktører slik at kirkens innspill blir mer enhetlig og får bedre gjennomslagskraft i budsjettprosessen.
- ivaretagelse av behovet for felles helhetlige satsinger og prioriteringer sammenholdt med at de ulike instanser ivaretar og fremmer særlige anliggender
- koordinering av innspill og påvirkning av statsråd, departement og Storting

For å få til en best mulig oversikt over saksgangen for budsjettbehandlingen, har en sett det som hensiktsmessig å dele fremstillingen i tre med utgangspunkt i de ulike faser:

1. Fra budsjettprosessen starter og frem til budsjettforslaget er avlevert departementet.
2. Fra Regjeringens fremleggelse av statsbudsjettet til endelig budsjett er vedtatt av Stortinget.
3. Forslag til prioritering av stillinger.

Det vises til forslag til saksbehandlingsrutiner for de forskjellige fasene av prosessen som følger nedenfor.

Ad pkt. 1 Saksbehandlingsrutinene legger vekt på at det før Kirkemøtet hvert år skal være en prosess hvor både de administrative organer og Bispemøtet, Bispedømmeråd, Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd aktivt deltar i forslag til satsinger, prioriteringer og prinsipielle saker som skal legges frem for Kirkemøtet og som gjelder hele Den norske kirke. Kirkemøtets behandling blir å ta standpunkt til hvilke satsinger, prioriteringer og prinsipielle saker som skal fremmes i budsjettforslag som sendes i mars året etter.

Etter Kirkemøtets behandling får Kirkerådet et ansvar for å koordinere de forskjellige forslagene som kommer fra Bispedømmerådene, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd og fremme et helhetlig forslag for Kirkerådet som så sendes Kultur- og kirke departementet. Dette budsjettforslaget inneholder også forslag for Kirkerådets, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråds egen virksomhet.

Bispedømmerådene har et spesielt ansvar for å videreføre Kirkemøtets prioriteringer inn i sine bispedømmer hvor de regionale behovene vektlegges.

Kirkens Arbeidsorganisasjon følger spesielt med i utviklingen av lokalkirkens økonomi. Det er derfor viktig i denne del av prosessen at Kirkerådet i forbindelse med utarbeidelse av den del av budsjettforslag som angår lokalkirkens økonomi, skjer i samråd med Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon. Det er ikke tatt noe inn i forslag til arbeidsrutiner om dette, men kan eventuelt drøftes nærmere ved behandlingen av saken i rådet.

Ad pkt. 2 Regjeringens forslag til budsjett som fremmes høsten før budsjettåret følges opp administrativt som i dag. Oppfølgingen skjer i et samarbeid mellom Kirkerådet, Bispemøtet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon, og etter møte med fagforeningene. Kirkerådet orienterer Kirkemøtet om forslaget og den oppfølging som har skjedd.

Ad pkt. 3 Prioritering av stillinger skjer som tidligere med det tillegg at en av stiftsdirektørene deltar i møte sammen med Kirkerådets administrasjon, Bispemøtet og fagorganisasjonene for om mulig å oppnå konsensus før saken sendes til Kultur- og kirke departementet.

Det fremlagte forslag foreslås gjennomført som en prøveordning fra og med budsjettåret 2005. Det foretas en evaluering av ordningen primo 2007.

Forslag til vedtak:

Mellomkirkelig råd

Mellomkirkelig råd anbefaler overfor Kirkerådet forslaget til saksbehandlingsrutiner for budsjettbehandlingen.

Samisk kirkeråd

Samisk råd anbefaler overfor Kirkerådet forslaget til saksbehandlingsrutiner for budsjettbehandlingen.

Kirkerådet

1. Kirkerådet vedtar vedlagt forslag til saksbehandlingsrutiner med virkning fra og med budsjettåret 2005. Saksbehandlingsrutinene oversendes til Bispemøtet og bispedømmerådene for behandling, og til Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon til orientering.
2. Retningslinjene evalueres i begynnelsen av 2007.

SAKSBEHANDLINGSRUTINER FOR BEHANDLING AV KIRKEKAPITTELET PÅ STATSBUDSJETTET

1. Budsjettprosessen for kirkekapittelet på statsbudsjettet frem til endelig forslag fremlegges for Stortinget i oktober

Budsjettprosessen må starte sommeren $\frac{3}{4}$ år før budsjettforslagene skal inn til Kultur- og kirkedepartementet, d.v.s. 1 $\frac{1}{2}$ år før budsjettåret. Selv med en så tidlig start vil det være problemer i visse faser av prosessen med å få tilstrekkelig tid. Det foreslås følgende prosess:

- Kirkerådets administrasjon, Bispemøtets sekretær, bispedømmekontorene forbereder satsinger og prioriteringer og prinsipielle saker for sine organer sommer/tidlig høst 1 $\frac{1}{2}$ år før budsjettåret.
- Forslagene behandles henholdsvis i Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd, Kirkerådet, Bispemøtet og Bispedømmerådene samme høsten.
- Kirkerådets administrasjon samordner innspillene ved forberedelse av statsbudsjettsaken til Kirkemøtet samme høst.
- Kirkemøtet tar standpunkt til satsinger, prioriteringer og de mer prinsipielle føringer for budsjettforslaget i sitt møte i november.
- Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd behandler budsjettforslaget mer spesifikt i sine møter medio februar og disse samordnes av Kirkerådet i sitt møte i mars.
- Bispemøtet og Bispedømmerådene drøfter satsinger, prioriteringer og de prinsipielle sider av budsjettforslaget på bakgrunn av Kirkemøtets behandling i sine første møter på nyåret og sender synspunkter og konklusjoner fra disse til Kirkerådet slik at Kirkerådet er kjent med disse ved utarbeidelse av Kirkerådets budsjettforslag. Disse uttalelsene må være Kirkerådet i hende senest medio februar.
- Bispemøtet og bispedømmerådene utarbeider så egne forslag som sendes direkte til Kultur- og kirkedepartementet. Denne prosessen følger vanlig prosedyrer i forhold til arbeidstakerorganisasjonene m.v. Disse er sammenfallende med Kirkerådets budsjettforslag når det gjelder konkretisering av Kirkemøtets satsinger, prioriteringer og mer prinsipielle føringer der de regionale behovene er vektlagt.
- Kirkerådet samordner de prinsipielle uttalelsene fra Bispemøtet og bispedømmerådene samt behandlingen i Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd og innarbeider disse i sitt

budsjettforslag til Kultur- og kirke departementet som pr. i dag skal være innsendt innen 1. april. Budsjettforslaget må være knyttet opp til de langsiktige planer som Stortinget og Kirkemøtet har vedtatt for kirkens virksomhet.

- Kirkerådets budsjettforslag sendes samtidig til Bispemøtet og bispedømmerådene til orientering primo april hvert år.

2. Behandling av statsbudsjett etter Regjeringens fremleggelse for Stortinget i oktober

Tiden fra budsjettet fremlegges og til møter med komiteen og rammene for komiteen blir vedtatt er korte, og det er viktig å få til fleksible løsninger for å få frem de viktigste prioriteringene. Bispedømmerådernes rolle i dette arbeidet er viktig.

- Bispedømmerådene har et spesielt ansvar for formidling og ivaretagelse av økonomien for prestetjenesten og kirkelig administrasjon på bispedømmeplan.
- Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon har et spesielt ansvar for å ivareta overføringene til lokalkirken over rammetilskuddet til kommunene og de statlige tilskuddsordningene.
- Kirkerådet innkaller fagforeningene for gjensidig å informere hverandre om det fremlagte budsjett og eventuelle kommentarer til dette, og med sikte på mulige fellestiltak.
- Kommentarer, synspunkter og saker en vil fremme samordnes av Kirkerådet i samarbeid med Bispemøtet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon i forbindelse med møter med Stortingskomiteen. Det er en målsetting at en her er enig om prioriteringer og saker. Soloutspill bør unngås.
- Kirkerådets administrasjon orienterer Kirkemøtet om det fremlagte budsjettet samtidig med behandlingen av de prinsipielle sidene av budsjettforslaget, jfr. punkt 1.

3. Prioritering av stillinger som fremmes i budsjettet

- Bispedømmerådene anmodes om å prioritere kateket-, diakon- og prestestillinger. Det bør være nær kontakt med fellesrådene om kateket- og diakonstillingene da disse delvis er finansiert over deres budsjetter.

Prioriteringene må også ivareta behovene for særskilte stillinger som sykehusprester, studentprester, idrettsprester, døveprester m.v. samt kirkelig administrasjon.

Kirkerådets administrasjon fremmer på dette grunnlag et forslag til prioritering av diakon, kateket- og prestestillinger for hele landet for Kirkerådet som grunnlag for budsjettbehandlingen i Kultur- og kirkedepartementet. Bemanningsplanen og kriterier for fordeling av stillinger bør legges til grunn for denne prioriteringen.

- Etter Kirkerådets behandling drøfter Kirkerådets administrasjon saken i møte med representanter for Bispemøtet, bispedømmekontorene og fagorganisasjonene for om mulig å oppnå konsensus, og endelig vedtak oversendes Kultur- og kirkedepartementet i egen sending innen utgangen av mai.

21.10.02

Budsjettjul for kirkebudsjettet – saksgang og instanser

Innledning

Kultur- og kirkedepartementet ber hvert år Bispemøtet, bispedømmerådene og Kirkemøtet/Kirkerådet om å fremme budsjettforslag på sine områder innen utgangen av mars året før budsjettåret. Kirkemøtet/Kirkerådet har et hovedansvar for å ivareta behovet for felles helhetlige satsinger og prioriteringer for de ulike instanser i det totale kirkebudsjettet i samarbeid med bispedømmene.

Inntil det endelig budsjettforslag fra ovennevnte instanser foreligger for oversendelse til Kultur- og kirkedepartementet, har det funnet sted en omfattende prosess med mange organer som skal uttale seg. Samtidig er det behov for en samordning på sentralt og regionalt nivå. Stiftsdirektørmøtet i Tønsberg i juni 2002 fant det derfor hensiktsmessig å sette ned en ad hoc gruppe som skulle arbeide frem et forslag til et budsjettjul for kirkebudsjettet for å avklare forbedringspunkter for prosessen, for å få denne mer samordnet.

Gruppen har bestått av fung.stiftsdirektør Torunn Laupsa i Oslo bispedømme, stiftsdirektør i Bjørgvin bispedømme Helge Taranrød og administrasjonssjef i Kirkerådet Jan-Oluf Skonnord.

Arbeidsgruppen har valgt å dele fremstillingen i tre med utgangspunkt i de ulike faser:

1. Fra budsjettprosessen starter og frem til budsjettforslaget er avlevert departementet.
2. Fra Regjeringens fremleggelse av statsbudsjettet til endelig budsjett er vedtatt av Stortinget.
3. Forslag til prioritering av stillinger.

Målsettingen med en mer samordnet budsjettprosess er:

- samordning av prosessen i henhold til de ulike faser og mange aktører slik at kirkens innspill blir mer enhetlig og får bedre gjennomslagskraft i budsjettprosessen.
- ivaretagelse av behovet for felles helhetlige satsinger og prioriteringer sammenholdt med at de ulike instanser ivaretar og fremmer særlige anliggender
- koordinering av innspill og påvirkning av statsråd, departement og Storting

1. Budsjettprosessen for kirkekapitelet på statsbudsjettet frem til endelig forslag fremlegges for Stortinget i oktober

Budsjettprosessen må starte sommeren $\frac{3}{4}$ år før budsjettforslagene skal inn til Kultur- og kirkedepartementet, d.v.s. $1 \frac{1}{2}$ år før budsjettåret. Selv med en så tidlig start vil det være problemer i visse faser av prosessen med å få tilstrekkelig tid. Det foreslås følgende prosess:

- Kirkerådets administrasjon, Bispemøtets sekretær, bispedømmekontorene forbereder satsinger og prioriteringer og prinsipielle saker for sine organer sommer, tidlig høst i ½ år før budsjettåret.
- Forslagene behandles henholdsvis i Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd, Kirkerådet, Bispemøtet og Bispedømmerådene samme høsten.
- Kirkerådets administrasjon samordner innspillene ved forberedelse av statsbudsjettsaken til Kirkemøtet samme høst.
- Kirkemøtet tar standpunkt til satsinger, prioriteringer og de mer prinsipielle føringene for budsjettforslaget i sitt møte i november.
- Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd behandler budsjettforslaget mer spesifikt i sine møter medio februar og disse samordnes av Kirkerådet i sitt møte i mars.
- Bispemøtet og Bispedømmerådene drøfter satsinger, prioriteringer og de prinsipielle sider av budsjettforslaget på bakgrunn av Kirkemøtets behandling i sine første møter på nyåret og sender synspunkter og konklusjoner fra disse til Kirkerådet slik at Kirkerådet er kjent med dette ved utarbeidelse av Kirkerådets budsjettforslag. Disse uttalelsene må være Kirkerådet i hende senest medio februar.
- Bispemøtet og bispedømmerådene utarbeider så egne forslag som sendes direkte til Kultur- og kirkedepartementet. Denne prosessen følger vanlig prosedyrer i forhold til arbeidstakerorganisasjonene m.v. Disse er sammenfallende med Kirkerådets budsjettforslag når det gjelder konkretisering av Kirkemøtets satsinger, prioriteringer og mer prinsipielle føringer der de regionale behovene er vektlagt.
- Kirkerådet samordner de prinsipielle uttalelsene fra Bispemøtet og bispedømmerådene samt behandlingen i Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd og innarbeider disse i sitt budsjettforslag til Kultur- og kirkedepartementet som pr. i dag skal være innsendt innen 1. april. Budsjettforslaget må være knyttet opp til de langsiktige planer som Stortinget og Kirkemøtet har vedtatt for kirkens virksomhet.
- Kirkerådets budsjettforslag sendes Bispemøtet og bispedømmerådene til orientering primo april hvert år.

2. Behandling av statsbudsjett etter Regjeringens fremleggelse for Stortinget i oktober

Tiden fra budsjettet fremlegges og til møter med komiteen og rammene for komiteen blir vedtatt er korte, og det er viktig å få til fleksible løsninger for å få frem de viktigste prioriteringene. Bispedømmerådenes rolle i dette arbeidet er viktig.

- Bispedømmerådene har et spesielt ansvar for formidling og ivaretagelse av økonomien for prestatjenesten og kirkelig administrasjon.
- Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon har et spesielt ansvar for å ivareta overføringene til lokalkirken over rammetilskuddet til kommunene og de statlige tilskuddsordningene.

- Kirkerådet innkaller fagforeningene for gjensidig å informere hverandre om det fremlagte budsjett og eventuelle kommentarer til dette.
- Kommentarer, synspunkter og saker en vil kjempe for samordnes av Kirkerådet i samarbeid med Bispemøtet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon i forbindelse med møter med Stortingskomiteen. Det er en målsetting at en her er enig om prioriteringer og saker. Soloutspill bør unngås.
- Kirkerådets administrasjon orienterer Kirkemøtet om det fremlagte budsjettet samtidig med behandlingen av de prinsipielle sidene av budsjettforslaget, jfr. punkt 1.

3. Prioritering av stillinger som fremmes i budsjettet

- Bispedømmerådene anmodes om å prioritere kateket-, diakon- og prestestillinger. Det bør være nær kontakt med fellesrådene om kateket- og diakonstillingene da disse delvis er finansiert over deres budsjetter.

Kirkerådets administrasjon fremmer på dette grunnlag et forslag til prioritering av diakon-, kateket- og prestestillinger for hele landet for Kirkerådet som grunnlag for budsjettbehandlingen i Kultur- og kirkedepartementet. Bemanningsplanen og kriterier for fordeling av stillinger bør legges til grunn for denne prioriteringen.

- Etter Kirkerådets behandling i marsmøte drøfter Kirkerådets administrasjon saken i møte med representanter for Bispemøtet, bispedømmekontorene og fagorganisasjonene for om mulig å oppnå konsensus, og endelig vedtak oversendes Kultur- og kirkedepartementet i egen sending innen utgangen av mai.
- Prioriteringene må også ivareta behovene for særskilte stillinger som sykehusprester, studentprester, idrettsprester, døveprester m.v. samt kirkelig administrasjon.

